

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

ГАВРИЛЬЧУК АНАСТАСІЯ МИХАЙЛІВНА

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В
СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

Миколаїв – 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми визначається тим, що земля, як основне національне багатство України, є ключовим елементом управління у сфері земельних ресурсів, від ефективності функціонування якої залежить послідовний і сталий розвиток держави та аграрного сектора України. На сьогодні, в умовах євроінтеграції та реформування земельних відносин актуальним постає питання управління земельними ресурсами України, що є цінними природними ресурсами, чинником життєдіяльності людства, основою матеріального добробуту суспільства, базисом розміщення людей, виробничих сил, джерелом інших природних ресурсів. Управління земельними ресурсами є головним завданням вирішення соціально-економічного, екологічного, політичного розвитку.

Раціональність використання земельних ресурсів, їх охорона, що власне є одним із завдань земельної реформи України, впливають на соціально-економічний стан держави, збереження землі та зобов'язує до сталого землекористування, використовуючи новітні технології. Сучасна система управління земельними ресурсами займає особливу роль в житті суспільства, оскільки, приймаючи управлінські рішення, впливає на правові, адміністративні, економічні, екологічні заходи щодо виконання земельними ресурсами виробничих функцій.

Важливим чинником ефективної та якісно-функціонуючої системи управління земельними ресурсами є інформаційне забезпечення системи управління та органів влади. Досконалість інформаційного середовища в управлінській діяльності дозволить забезпечити раціональність та обґрунтованість прийняття управлінських рішень в сфері управління земельними ресурсами, що дозволить підняти соціально-економічний розвиток держави на всіх рівнях, задовольнити потреби користувачів інформації.

Ступінь розробки проблематики. Загальні питання становлення та розвитку земельних відносин висвітлюють у своїх наукових працях вітчизняні вчені: Ю. Вовк, І. Андрейцев, І. Титова, О. Бондар, В. Носік, К. Дремлюга, О. Царенко, В. Пахомов, Л. Мілімко, П. Саблук, М. Ступень.

Питання прийняття рішень в сфері державного управління земельними ресурсами в своїх працях розглядають такі вчені: А. Третяк, Н. Третяк, В. Малоокий, О. Кохановська, І. Семенчук, А. Бордюжа, В. Андрейцев, А. Варламов, Т. Кушнірук, Д. Бабміндра, Д. Бенцаровський.

Питання удосконалення інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин у своїх працях досліджували: Л. Антіпова, Н. Мазій, М. Богіра, С. Кваша, А. Новак, М. Хвесик, Ш. Ібатуллін, О. Степенко, О. Сакаль, М. Ступень, О. Сохнич, Р. Бараненко, А. Мартин, С. Осипчук, О. Чумаченко, В. Шипулін, М. Підмогильний, В. Коваленко.

Зокрема, суттєвий внесок в проблематику інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин зробили такі зарубіжні вчені: Г. Ларсон, Т. Геблер, А. Хопфер, Л. Сморгунов.

В їхніх наукових напрацюваннях ефективність управління земельними ресурсами розглядається як складова ресурсного потенціалу, фундамент сталого розвитку держави, функціонування аграрного комплексу. Проте, ефективне управління земельними ресурсами, їх охорона та раціональне використання потребує відповідних заходів побудови інформаційного середовища та удосконалення механізмів інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами.

Важливою складовою джерельної бази є нормативно-правові акти, які мають визначати земельну політику та регулювати сферу земельних відносин. Серед основним вітчизняних нормативно-правових актів з визначеної проблематики можна назвати Конституцію України, Земельний кодекс України, Закон України «Про оренду землі» від 06.11.1998, Закон України «Про охорону земель» від 19.06.2003, Закон України «Про землеустрій» від 22.05.2003.

Об'єктом дослідження є сфера земельних відносин, зокрема процеси управління земельними ресурсами та процеси інформаційного забезпечення державного управління земельними ресурсами.

Предметом дослідження є інформаційне забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин, а також вдосконалення механізмів інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами України.

Метою дипломної роботи є науково-теоретичне обґрунтування практичних засад реформування управління земельними ресурсами та вдосконалення інформаційного забезпечення державного управління земельними ресурсами України.

Відповідно до поставленої мети в дослідженні вирішуються наступні **завдання**:

- вивчити сутність та специфіку розуміння земельних відносин;
- висвітлити особливості впровадження земельної реформи в Україні;
- визначити особливості сучасного управління земельними ресурсами;
- розглянути систему управління земельними ресурсами;
- дати характеристику системі інформаційного забезпечення державного управління земельними ресурсами України;
- виявити основні напрями удосконалення управління земельними ресурсами;
- сформулювати пропозиції щодо механізмів удосконалення інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами.

Методи роботи. Для досягнення поставленої мети в магістерській роботі було застосовано комплекс методів наукового дослідження. Методи дедукції, аналізу та узагальнення дали змогу розширити понятійно-категорійний апарат і уточнити зміст ключових понять дослідження.

Для розв'язання поставлених завдань використано наступні філософсько-світоглядні та спеціальні методи наукового пізнання.

Діалектичний метод, як провідний метод наукового пізнання, є основою методології роботи і визначає стратегію дослідження механізму управління земельними ресурсами.

Методи системного аналізу використані для дослідження питання інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами, якому присвячені праці вчених.

Методи структурного і функціонального аналізу та синтезу були використані для дослідження поняття та структури системи управління земельними ресурсами та системи інформаційного забезпечення державного управління земельними ресурсами України.

Абстрактно-логічний метод використаний при теоретичних узагальненнях та формулюванні висновків і пропозицій щодо шляхів удосконалення управління земельними ресурсами та інформаційного забезпечення.

Практичне значення. Значення отриманих результатів полягає у тому, що вони дають можливість визначити ризики та ресурси для покращення, які існують на сьогоднішній день в земельно-інформаційній системі з метою її вдосконалення, що сприятиме підвищенню ефективності управління земельними ресурсами України.

Методологічні підходи та отримані результати можуть бути використані для подальшої розробки досліджень, що стосуються інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в наступному:

Уперше:

- розглянуто шляхи вдосконалення підвищення ефективності управління земельними ресурсами України шляхом реорганізації системи управління та створення якісно функціонуючого земельно-інформаційного середовища.

Удосконалено:

- теоретичні положення вдосконалення управління земельними ресурсами шляхом прийняття управлінських рішень на основі сучасних методів управління, застосовуючи автоматизовані системи.

- теоретичні погляди щодо запровадження геоінформаційних систем, інтегрованої єдиної інформаційної земельно-кадастрової системи як механізму управління земельними ресурсами, як засобу забезпечення достовірною, якісною, оперативною інформацією, що дасть змогу прийняти обґрунтовані управлінські рішення.

Апробація результатів дослідження. Основні положення дослідження оприлюднені на науково-практичній конференції [Гаврильчук А. М. Аналіз орендних відносин щодо земель сільськогосподарського призначення // «Могилянські читання – 2019». Всеукраїнська науково-практична конференція. «Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти»: тези. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ імені Петра Могили, 2019. – с. 74-79].

Структура магістерської роботи визначається її метою та завданнями. Робота складається із вступу, трьох розділів, які об'єднують сім підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг магістерської роботи становить 101 сторінку, з яких 90 сторінок основного тексту. Список використаних джерел містить 85 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

У першому розділі «Становлення та розвиток земельних відносин» охарактеризовано проблематику та джерельну базу дослідження поняття, становлення та розвитку земельних відносин України.

Підрозділ 1.1. «Сутність та специфіка розуміння земельних відносин» присвячений аналізу стану наукової розробки проблеми у вітчизняній та зарубіжній науці.

Важливою групою джерел для написання магістерської роботи є напрацювання вітчизняних (Ю. Вовк, І. Андрейцев, І. Титова, О. Бондар, В. Носік, К. Дремлюга, О. Царенко, В. Пахомов, Л. Мілімко, П. Саблук, М. Ступень, А. Третяк, Н. Третяк, В. Малоокий, О. Кохановська, І. Семенчук, А. Бордюжа, В. Андрейцев, А. Варламов, Т. Кушнірук, Д. Бабміндра, Д. Бенцаровський, . Антіпова, Н. Мазій, М. Богіра, С. Кваша, А. Новак, М. Хвесик, Ш. Ібатуллін, О. Степенко, О. Сакаль, М. Ступень, О. Сохнич, Р. Бараненко, А. Мартин, С. Осипчук, О. Чумаченко, В. Шипулін, М. Підмогильний,

В. Коваленко) та зарубіжних (Г. Ларсон, Т. Геблер, А. Хопфер, Л. Сморгунов) науковців, а також нормативно-правові акти: закони України, укази Президента, Постанови й розпорядження Кабінету Міністрів.

Зроблено висновок, що на сьогоднішній день законодавцем та науковою громадськістю приділено недостатньо уваги сформуванню ефективного управління земельними ресурсами в контексті інформаційного забезпечення, що не дає змоги забезпечити ефективність та високу якість управлінських процесів, діяльності органів державної влади в ході реалізації програмних заходів визначених державною політикою. Ці обставини визначили вибір теми магістерської роботи, об'єкта, предмета та мети дослідження.

У підрозділі 1.2. «Особливості впровадження земельної реформи в Україні» досліджено зміст поняття «земельної реформи», а саме: земельна реформа – це комплекс правових, економічних, екологічних аграрних, технічних і організаційних заходів щодо створення умов для розвитку багатокладності в економіці, справедливого і обґрунтованого перерозподілу земель, переходу до переважно економічних методів управління земельними ресурсами.

Проаналізовано причини впровадження та етапи проведення земельної реформи шляхом прийняття постанови «Про земельну реформу», Земельного кодексу України, Закону України «Про форми власності на землю», Закону України «Про селянське (особисте) господарство», Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо прискорення земельної реформи у сфері сільськогосподарського виробництва», Закон України «Про оренду землі», Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки», Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування земель державної та комунальної власності», постанови «Питання передачі земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності у комунальну власність об'єднаних територіальних громад» та ін.

Зроблено висновок, що завершення земельної реформи відбудеться у разі розблокування обігу земель для ведення товарного сільськогосподарського виробництва та зняття мораторію. На даний час обіг земель відбувається внаслідок приватизації землі, купівлі-продажу (для ведення садівництва), передачі у спадщину, наданні в оренду, що є найбільш поширеною формою використання земель, але неефективної з-за відсутності зацікавленості в покращенні земель. Однак, проведення земельної реформи вирішило питання щодо форм власності на землю (сформовано державну, приватну, комунальну та колективну), надано власникам землі повноваження, закріплені законом, сконцентровано землі сільськогосподарського призначення, сформовано правову базу регулювання охорони земельних ресурсів. Сьогодні вимагає завершення формування нормативно-правової бази у галузі регулювання земельних відносин.

У другому розділі «Особливості прийняття рішень в сфері державного управління земельними ресурсами» визначено сутність управління земельними ресурсами, проаналізовану систему управління земельними ресурсами та систему інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами.

У підрозділі 2.1. «Сучасне управління земельними ресурсами», визначено, що поняття «управління земельними ресурсами» на даний час неможливо визначити точно, це поняття є широким та багатограним. Тому «управління» слід розглядати з загально визначеними сформульованими поняттями. На думку автора, «управління» розуміє

під собою певну дію з боку якоїсь особи, активного чинника, тобто суб'єкта управління стосовно певних об'єктів. Ця дія спрямована на досягнення певної мети, бажаного результату. Об'єктом управління земельних ресурсів є земельні ділянки адміністративно-територіальних одиниць, окремих землеволодінь, що відрізняються правовим режимом та землі загального користування, тобто весь земельний фонд України. Суб'єкти управління земельними ресурсами є так звані керівники та здійснюють державне, місцеве і внутрішньогосподарське управління.

У підрозділі 2.2. «Система управління земельними ресурсами», визначено, що у зв'язку з постійними змінами у системі управління земельними ресурсами, що нерозривно пов'язані з відповідними перетвореннями в системі земельних відносин в Україні потребують існування ефективної системи управління земельними ресурсами. Об'єктом системи управління земельними ресурсами є весь земельний фонд в межах кордону, а суб'єктами є органи законодавчої влади, органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування. Проаналізовано повноваження та функції центрального органу виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства і який реалізує державну політику у сфері топографо-геодезичної і картографічної діяльності, земельних відносин, землеустрою, у сфері Державного земельного кадастру, державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі в частині дотримання земельного законодавства, використання та охорони земель усіх категорій і форм власності, родючості ґрунтів – Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.

У підрозділі 2.3. «Система інформаційного забезпечення державного управління земельними ресурсами України» обґрунтовано необхідність забезпечення системи управління та усіх суб'єктів земельних відносин об'єктивною, достовірною інформацією про стан земельного фонду, його розвиток, володіти достовірними та актуальними даними, та мати технології збору інформації. Забезпечення цією інформацією дасть змогу ефективно управляти земельними ресурсами, приймати об'єктивні рішення у сфері земельних відносин та щодо раціонального використання землі, здійснювати прогнози щодо подальшого розвитку. Складовими інформаційного забезпечення є Державний земельний кадастр, моніторинг земель та землеустроїв. Їх мета полягає в забезпеченні в будь-який час достовірною інформацією про земельні ресурси, їхню характеристику, динаміку зміни їх якості, структури, виявлення негативних процесів з метою реалізації земельної політики.

Зроблено висновок, що управління земельними ресурсами полягає у систематичних, цілеспрямованих діях з боку держави та суспільства у галузі земельних відносин та землекористування. Існуюча система управління є недосконалою, оскільки відсутня збалансованість та позитивний результат в економічно-соціальній сфері. При цьому, для належного управління земельними ресурсами використовується інформаційне забезпечення системи управління інформацією про стан об'єктів управління.

У третьому розділі «Шляхи удосконалення інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин» обґрунтовані основні напрями удосконалення управління земельними ресурсами та удосконалення інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами.

У підрозділі 3.1. «Основні напрями удосконалення управління земельними ресурсами» зроблено огляд напрямів удосконалення управління земельними ресурсами.

Запропоновано наступні механізми удосконалення управління земельними ресурсами:

- впровадження державної екологічної політики та політики щодо земельних ресурсів;
- інституціоналізувати власність на земельні ресурси;
- оптимізація структури управління земельними ресурсами;
- трансформація нинішньої системи землекористування, яка полягає у здійсненні планування використання та охорони земель на підставі основної землевпорядної документації, а саме Генеральної схеми землеустрою території держави;
- розвиток державного і приватного партнерства;
- узгодження суспільних і приватних потреб, що досягається методами прийняття оптимального рішення;
- ціноутворення, оскільки важко оцінити природні ресурси з врахуванням всіх їхніх функцій, а деякі з них не можливо виразити у грошові форми;
- вирішення проблеми використання земельної ренти, тобто надходжень коштів за оренду земельних ділянок державної власності, збитків, штрафів, втрат при вилученні земельних ділянок сільськогосподарського призначення;
- зменшення наслідків впливу господарської діяльності та вирішення національних екологічних проблем, соціально-економічного розвитку шляхом впровадження досконалої практики земельного користування.

Встановлено, що для удосконалення ефективного управління земельними ресурсами, досягнення сталого розвитку землекористування, поліпшення раціонального використання та охорони земель необхідно відкоригувати розподіл повноважень органів державної влади та місцевого самоврядування, поєднати взаємодію влади і виробництва в сучасних умовах господарювання. Першочергові напрями політики у сфері управління земельними ресурсами ґрунтуються на плануванні землекористування, формуванні обліку земель, розмежування повноважень, сформуванні державно-приватного партнерства.

У підрозділі 3.2. «Механізми удосконалення інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами» показано, що ефективність управління земельними ресурсами залежить від його інформаційного забезпечення.

Запропоновано наступні механізми удосконалення управління земельними ресурсами:

- створення єдиної системи земельно-кадастрової інформації;
- створення інтегрованої земельної інформаційної системи;
- створення геоінформаційних систем.

Першочерговим напрямом удосконалення інформаційної політики, яка має вирішити нинішні питання управління земельними ресурсами повинно бути прийняття законодавчої бази, що регулюватиме інформаційне середовище. Також, вся земельна інформація, включаючи характеристику ґрунту, інформацію про землевласників та землекористувачів повинна міститися комплексній інформаційній чи геоінформаційній системі, що сформована на основі поєднання різних кадастрів.

ВИСНОВКИ

У результаті дослідження, виконаного на основі аналізу вітчизняного досвіду інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин,

осмислення низки вітчизняних наукових праць, що стосуються проблематики управління земельними ресурсами в контексті інформаційного забезпечення управлінських рішень, сформульовано висновки та пропозиції щодо вдосконалення інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин та державного управління земельними ресурсами в Україні. Завдання, розв'язанню якого присвячена дана магістерська робота, полягає у науково-теоретичному обґрунтуванні вдосконалення інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин. Здійснене дослідження дозволяє зробити такі підсумкові узагальнення та рекомендації.

По-перше, з'ясовано, що трактування терміну земля не закріплено чинним законодавством, а лише визначено її як «основне національне багатство України, що перебуваю під особливою охороною держави». Науковці під терміном «земля» розглядають її як частину поверхні суші, частину довкілля, що має природні властивості, містить корисні копалини, мінеральні ресурси, характеризується просторовістю розміщення, нерухомістю, базою для розміщення промисловості та є чинником виробництва. Важливою характеристикою землі є те, що з часом земля як просторовий базис не зазнає змін, на відміну, від земельних ресурсів. Земельні ресурси є сукупністю поверхні суші, та має ті самі функції, що і земля. Проте, земельні ресурси внаслідок природного впливу чи нераціонального використання можуть вичерпати ресурсний потенціал, тобто суспільство, через недбале ставлення до земельних ресурсів може їх безповоротно втратити. З зазначеного можливо зробити висновок, що земля є одним із чинників економічного стану держави, тому в суспільних відносинах відведено відповідне місце і земельним відносинам, а саме формам власності на землю, відносинам між суб'єктами, що законодавчо закріплені. Отже, визначено, що земельними відносинами є суспільні відносини щодо володіння, користування, розпорядження та управління на всіх ієрархічних рівнях об'єктом, тобто земельними ресурсами. Тому, обов'язково будь-яка діяльність, що провадиться в сфері земельних відносин, повинна сприяти дотримання чинного законодавства, визначати права і обов'язки суб'єктів правовідносин, встановлювати норми, правила, при необхідності відповідальність, що повинно вплинути на ефективний розвиток економіки держави.

По-друге, початок реформування земельних відносин було покладено з прийняттям в 1990 році постанови Верховної Ради Української РСР та Земельного кодексу Української РСР, якими всі землі України проголошені об'єктом земельної реформи. З цього часу розпочалася земельна реформа, спрямована на вдосконалення земельних відносин, раціональне використання земельних ресурсів та їх охорону, з метою підвищення ринкової економіки держави шляхом переходу до іншого земельного ладу, застосовуючи правові, економічні, технічні і організаційні заходи. Для цієї мети, прийнято рішення щодо існування інших форм власності на землі, тобто крім державної, з'явилися колективна та приватна форми власності, що визнані рівноправними. Передбачено, «паювання земель» колективних сільськогосподарських підприємств, з можливістю виділення їх в натурі та передачі в приватну власність. Також, запроваджено, сплату за землю у вигляді податку чи орендної плати, передбачено можливість їх дарування, спадкування, передача в оренду. Тобто, селяни, що отримали у власність земельні частки (паї) мали змогу на власний розсуд ними розпоряджатися, крім їх продажу, оскільки владою накладено заборону (мораторій) на продаж земельних ділянок, який триває вже 30 років та приводить до різних дискусій.

По-третє, постійні зміни економіки України впливають на управління земельними

ресурсами та відносинами, що в свою чергу повинно відповідати трансформації ринкової економіки. Фундаментом управління земельними ресурсами є використання природних ресурсів, існування трьох форм власності на землю, державний контроль за землекористуванням. Сучасне управління земельними ресурсами передбачає заходи щодо постійного удосконалення земельних відносин, раціонального землевикористання, впорядкування територій, впровадження заходів щодо підвищення якості земельних ресурсів та ефективність їх використання. Отже, в Україні діє система управління земельними ресурсами, що здійснює регулювання за допомогою нормативно-правових актів, чинного земельного законодавства, здійснення контролю за використанням та охороною земель, встановлення відповідальності суб'єктів земельних відносин у разі порушення встановлених державних норм.

По-четверте, визначено, що об'єктом системи управління земельними ресурсами є весь земельний фонд України, суб'єктом системи управління земельними ресурсами є керуюча система, що керує об'єктом через управлінський вплив в необхідному напрямі. Вищим органом державного управління є Кабінет Міністрів України. Центральним органом виконавчої влади в сфері земельної політики на даний час є Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру та є розпорядником земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності. Варто зазначити, що розпорядниками земель комунальної власності є обласні, районні державні адміністрації, а також більшість земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності переходять у власність об'єднаних територіальних громад, які мають змогу розпоряджатися ними на власний розсуд з метою збільшення прибутку територіальних громад. Таким чином, Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру здійснюватиме лише контроль щодо раціонального використання та охороною земельних ресурсів, що і було її першочерговою функцією.

По-п'яте, важливою складовою управління земельними ресурсами є забезпечення достовірною, якісною інформацією про їх стан, що дасть змогу провести оцінку стану земельних ресурсів, та на її основі розробити та провести комплекс заходів щодо покращення їх ефективності використання. Систему інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами становлять Державний земельний кадастр, моніторинг, землеустрій. Вказана система деякою мірою дозволяє прийняти обґрунтовані управлінські рішення. Державний земельний кадастр є системою відомостей про земельні ділянки, їх цільове призначення, площу, форму власності, місце розташування, власників, користувачів, обмеження, вид угідь.

Моніторингом є система спостережень, що містить збір, обробку, аналіз інформації про стан земельних ресурсів, та включає в себе оцінку, прогноз подальшого стану земельного середовища. Моніторинг спрямований на підвищення рівня знань про стан земельних ресурсів, прогнозу їх змін, своєчасне виявлення негативних наслідків, процесів та їх усунення.

Землеустроєм є також однією із складовою системи інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами, та є відповідальним за процеси організації та реалізації прийняття управлінських рішень. Землеустрій виконує функції щодо раціонального використання земель, організації робіт щодо розподілу земель, накопичення інформації, передачі кадастрової інформації між суб'єктами та користувачами.

По-шосте, виявлено, що управління земельними ресурсами залежить правових та організаційних засад управління. Вдосконалення управління земельними ресурсами

полягає в удосконаленні нормативно-правової земельної бази, оптимізації структури суб'єктів управління земельними ресурсами, встановлення режиму власності, прав, обов'язків на земельні ділянки, поєднання державного і приватного партнерства, взаємоузгодження суспільних потреб з приватними, з метою недопущення втрати приватного секторі зацікавленості в землі використанні.

По-сьоме, сформовано наступні напрями удосконалення інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами, а саме створення єдиного інформаційного середовища, що матиме всі відомості щодо фізичних, якісних характеристик земельних ділянок, прогнози про стан поліпшення чи погіршення їх. Також, ще одним напрямом є застосування інноваційних технологій, що дасть змогу ввести автоматизоване управління земельними ресурсами. Третім напрямом є впровадження геоінформаційних систем, що сприятиме ефективності головних функцій органів державної влади в земельній сфері, забезпечення ефективної структури управління земельними ресурсами, впорядкування території, забезпечення охорони земель, сталого землекористування, контролю за земельними ресурсами.

Авторкою сформульовані наступні пропозиції щодо механізмів удосконалення інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами:

- сформування єдиної системи структур, форматів, класифікаторів, довідників для всіх структур у галузі управління земельними ресурсами;
- створення єдиного інформаційного земельно-кадастрового середовища;
- прив'язки до кадастрового номера всіх даних земельної ділянки, в тому числі відомості щодо нерухомого майно, що на ній розташоване.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ

1. Гаврильчук А. М. Аналіз орендних відносин щодо земель сільськогосподарського призначення // «Могилянські читання – 2019». Всеукраїнська науково–практична конференція. «Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти»: тези. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ імені Петра Могили, 2019. – с. 74–79.

АНОТАЦІЯ

Гаврильчук А. М. Інформаційне забезпечення управлінських рішень в сфері земельних відносин – На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2020.

В магістерській роботі досліджено актуальне питання інформаційного забезпечення управлінських рішень в сфері земельних відносин, охарактеризовано сутність та становлення земельних відносин, конкретизовано поняття «управління земельними ресурсами», досліджено систему управління земельними ресурсами та систему інформаційного забезпечення управлінських рішень.

З'ясовано, що «земельні відносини» представляють собою здійснення упорядкованої діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, організацій, закладів та громадян, з метою забезпечення реалізації власних прав та інтересів з приводу володіння,

користування та розпорядження землею шляхом налагодження економічних, соціальних, екологічних, управлінських, правових процесів взаємодії.

Обґрунтовано, що організація управління земельними ресурсами є одним з важливих державних завдань, механізмом якого є поєднання взаємозв'язків між елементами системи управління, спрямованими на раціональне використання земельних ресурсів та їх охорону. Тобто, під управлінням земельними ресурсами розуміється систематична, цілеспрямована дія держави і суспільства на земельні відносини і землекористування. У зв'язку з змінами змісту земельних відносин, здійсненням земельної реформи управління земельними ресурсами постійно змінюється та вдосконалюється.

Управління земельними ресурсами залежить від обґрунтованості, необхідності та доцільності прийняття управлінських рішень, що є складним та відповідальним процесом та вимагають володіння професійними знаннями, навичками суб'єктів, що приймають управлінські рішення, а також володіння необхідною інформацією для прийняття цих рішень. На цій основі, зроблено висновок, що ефективність управління земельними ресурсами залежить від раціональних управлінських рішень, необхідною умовою яких є забезпечення земельно-кадастровою інформацією.

Зроблено висновок, що систему інформаційного забезпечення різні відомі кадастри, реєстри, моніторинг, землеустрій, окремі дослідження щодо якості стану ґрунтового покриву земельних ресурсів, що між собою функціонують, проте відсутність єдиного інформаційного земельного середовища, не використання сучасних геоінформаційних систем призводить до уповільнення накопичення інформація, що впливає на ефективність прийняття управлінських рішень.

Ключові слова: земля, земельні відносини, земельні ресурси, земельна реформа, управління земельними ресурсами, система управління земельними ресурсами, управлінські рішення, інформаційне забезпечення.

SUMMARY

Navyrlchuk A. M. Informational support of management decisions in the field of land relations – Manuscript.

Graduate work for obtaining an educational degree «Master». Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolaiv, 2020.

In the master's work the actual issue of information support of management decisions in the field of land relations is investigated, the essence and formation of land relations are characterized, the concept of «land resources management» is specified, the system of management of land resources and the system of information support of management decisions are investigated.

It has been found out that «land relations» represent the orderly activity of state authorities and local self-government, organizations, institutions and citizens, with the purpose of ensuring the realization of their rights and interests concerning the ownership, use and disposal of land by establishing economic, social, environmental, management, legal processes of interaction.

It is substantiated that the organization of land management is one of the important state tasks, the mechanism of which is a combination of interconnections between elements of the management system aimed at the rational use of land resources and their protection. That is, land management means the systematic, purposeful action of the state and society on land relations and land use. Due to changes in the content of land relations, the implementation of land reform

is constantly changing and improving land management.

Land management depends on the reasonableness, necessity and expediency of making management decisions, which is a complex and responsible process and requires the possession of professional knowledge, the skills of decision-makers, as well as the necessary information to make those decisions. On this basis, it is concluded that the effectiveness of land management depends on rational management decisions, a prerequisite for which is the provision of land cadastral information.

It is concluded that the information system different known cadastres, registers, monitoring, land management, separate studies on the quality of the soil cover of functioning land resources, but the lack of a single information land environment, not using modern geoinformation systems leads to slower accumulation of information, which affects the effectiveness of managerial decision-making.

Key words: land, land relations, land resources, land reform, land management, land management system, management decisions, information support.

Анотація українською мовою – обсяг 1800 знаків, англійською – 1200.